

Số: 1811/BC-SVHTTDL

Điện Biên, ngày 16 tháng 10 năm 2018

BÁO CÁO

Giải trình giải trình tại phiên họp thường trực HĐND tỉnh

Thực hiện văn bản số 225/VP-TH ngày 12/10/2018 của Văn phòng Hội đồng nhân dân tỉnh Điện Biên, về việc giải trình tại phiên họp thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo, giải trình làm rõ các nội dung Đại biểu Hội đồng nhân dân quan tâm để giải trình tại phiên họp thường trực HĐND tỉnh như sau:

I. Câu hỏi của đại biểu Đỗ Thị Luyên

Câu 1. Năm 2014 Hang động Xá Nhè, Khó Chua La, huyện Tủa Chùa đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xếp hạng di tích cấp quốc gia. Năm 2016, UBND tỉnh đã phê duyệt chủ trương đầu tư dự án xây dựng đường vào và các công trình phụ trợ di tích quốc gia (Do UBND huyện làm chủ đầu tư, Doanh nghiệp tư nhân Hoàng Ánh thi công).

Tuy nhiên đến tháng 11/2017 công trình phải tạm ngừng thi công (bởi quân thể hang động Xá Nhè, Khó Chua La được Bộ VHTTDL cấp bằng công nhận di tích cấp quốc gia thì việc xây dựng phải được sự đồng ý của Bộ trưởng Bộ VHTTDL). Đề nghị ông Giám đốc Sở VHTTDL làm rõ một số nội dung sau:

1. Nguyên nhân (chủ quan, khách quan) trong việc thực hiện không đúng quy định của pháp luật trong việc triển khai dự án xây dựng đường vào và các công trình phụ trợ di tích quốc gia, để dự án phải dừng thi công. Trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan quản lý nhà nước về lĩnh vực này như thế nào?

2. Trách nhiệm của Sở VHTTDL trong công tác phối hợp với cơ quan liên quan tham mưu cho UBND tỉnh thực hiện dự án trên? Ngành đã có tham mưu giải pháp gì để UBND tỉnh tháo gỡ hạn chế, tồn tại đó?

Trả lời:

1. Nguyên nhân (chủ quan, khách quan) trong việc thực hiện không đúng quy định của pháp luật trong việc triển khai dự án xây dựng đường vào và các công trình phụ trợ di tích quốc gia, để dự án phải dừng thi công?

- Về nguyên nhân khách quan, UBND Huyện Tủa Chùa và các cơ quan tham mưu của Huyện lần đầu tiên thực hiện việc lập Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư dự án có liên quan đến di tích cấp quốc gia, danh lam thắng cảnh nên chưa có kinh nghiệm trong việc triển khai thực hiện các bước của dự án; đó là ngoài các quy định liên quan đến hoạt động xây dựng công trình thì phải tuân thủ theo quy định của Luật Di sản văn hóa và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật Di sản văn hóa.

- Về nguyên nhân chủ quan, khi có ý kiến tham gia của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, UBND huyện Tủa Chùa (đơn vị lập Hồ sơ Dự án) và các ngành

chức năng của tỉnh trực tiếp thẩm định Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư và Báo cáo kinh tế kỹ thuật dự án đầu tư công trình mới chỉ thực hiện các quy định trình tự thủ tục lập, thẩm định, trình duyệt tuân thủ quy định của Luật Đầu tư công, Luật Xây dựng mà chưa nghiên cứu kỹ các quy định của Luật di sản văn hóa đề tham mưu, đề xuất trình UBND xin ý kiến chấp thuận của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (theo Điểm c Khoản 1, Điều 17 và khoản 3, Điều 22, Nghị định 70/2012/NĐ-CP ngày 18/9/2012 của Chính phủ quy định thẩm quyền, trình tự, thủ tục lập, phê duyệt quy hoạch, dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích lịch sử - văn hóa danh lam thắng cảnh đối với di tích cấp Quốc gia) để đảm bảo hoàn thiện đầy đủ Hồ sơ trước khi trình UBND tỉnh phê duyệt.

Công tác giám sát của Chủ đầu tư chưa sát sao với công việc, không kịp thời phát hiện những bất cập, thiếu hợp lý trong hồ sơ thiết kế để làm thủ tục điều chỉnh, để nhà thầu thi công tự ý thay đổi thiết kế.

- Về trách nhiệm của người đứng đầu:

Sau khi có kết luận Thanh tra tỉnh, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã họp, kiểm điểm trách nhiệm của tập thể, cá nhân có liên quan đến việc tham gia góp ý hồ sơ dự án không cụ thể, chi tiết và đã có Báo cáo số 1588/BC-SVHTTDL ngày 10/9/2018; trong báo cáo đã chỉ rõ những tồn tại, hạn chế của các tập thể, cá nhân trong việc tham mưu văn bản thẩm định của Sở.

Đối với trách nhiệm của người đứng đầu (trực tiếp là Giám đốc Sở): Nghiêm túc kiểm điểm rút kinh nghiệm trước tập thể Đảng ủy, Ban Giám đốc Sở; Đây là bài học kinh nghiệm của cá nhân Giám đốc Sở nói riêng cũng như Ban Lãnh đạo Sở nói chung trong việc xem xét nội dung tham mưu của cấp dưới.

Đồng thời, trách nhiệm của Giám đốc Sở trong việc xử lý cá nhân có liên quan trong công tác phối hợp tham mưu thẩm định hồ sơ Dự án đã có những hình thức xử lý cụ thể: 01 cá nhân không được bổ nhiệm lại (Giám đốc Bảo tàng tỉnh); 01 cá nhân nghỉ hưu sớm theo chế độ 108/2014/NĐ-CP của Chính phủ (Trưởng Phòng Di sản Văn hóa) và 01 cá nhân cho thôi việc, tự liên hệ chuyển công tác khác, do khi được giao nhiệm vụ trực tiếp tham mưu văn bản trả lời ý kiến về Hồ sơ đầu tư dự án không tiếp thu đầy đủ chi tiết, cụ thể các ý kiến tham gia của các phòng, đơn vị chuyên môn của Sở.

2. Trách nhiệm trong công tác phối hợp xử lý các tồn tại

Khi phát hiện sai sót của dự án xây dựng tu bổ di tích, chưa có sự đồng ý của cơ quan có thẩm quyền theo quy định; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã kịp thời báo cáo lãnh đạo UBND tỉnh; chủ động tiến hành kiểm tra đánh giá và tham mưu, đề xuất các biện pháp khắc phục; chủ động báo cáo về tình hình thực hiện Dự án gửi Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (tại Báo cáo số 1056/BC-SVHTTDL ngày 15/6/2018) và Cục Di sản Văn hóa (đơn vị chuyên môn thuộc Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) và Cục đã có ý kiến tại Văn bản số 524/DSVH-DT ngày 10/7/2018.

Sau khi có kết luận của Thanh tra tỉnh; đồng thời thực hiện sự chỉ đạo của UBND tỉnh tại văn bản số 2230/UBND-KGVX ngày 14/8/2018 về việc thực hiện kết luận thanh tra dự án và Văn bản số 524/DSVH-DT ngày 10/7/2018 của Cục

Di sản Văn hóa; Sở VH TTDL đã tham mưu cho UBND tỉnh ban hành Báo cáo số 299/BC-UBND ngày 10/10/2018 gửi Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc đề nghị khắc phục những tồn tại, hạn chế trong việc đầu tư xây dựng công trình. Trong thời gian tới, Sở VH TTDL sẽ tích cực chủ động phối hợp với UBND huyện Tủa Chùa để làm việc trực tiếp với Bộ VH TTDL nhằm tháo gỡ khó khăn vướng mắc trong việc triển khai tiếp theo của Dự án trên.

Câu 2. Hiện nay tại khu di tích lịch sử vẫn còn tồn tại việc vứt rác, tập kết rác, đặt thùng rác không đúng nơi quy định, gây ô nhiễm môi trường và mất mỹ quan tại các điểm du lịch. Mặc dù đã có biển: " Khu Di tích lịch sử yêu cầu mọi người không vứt rác hoặc để thùng rác". Nhưng tại điểm đó hằng ngày vẫn vi phạm. Vậy Ông Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã có những biện pháp gì? Giải pháp trong thời gian tiếp theo như thế nào để chấm dứt hiện tượng trên?

Trả lời:

*** Biện pháp đã và đang thực hiện bảo môi trường tại các điểm di tích**

Thời gian qua Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch luôn chú trọng, đẩy mạnh công tác bảo vệ, giữ gìn môi trường trong di tích xanh - sạch - đẹp; chủ động, phối hợp với các cấp, các ngành trong công tác quản lý, bảo vệ và khai thác phát huy giá trị di tích. Lắp đặt các biển bảng, pano, hướng dẫn nội quy, quy định ở trong và ngoài khu vực di tích; duy trì các tổ vệ sinh, bảo vệ môi trường, tăng tần suất hoạt động trong những ngày lễ lớn, ngày tết, các sự kiện chính trị và văn hóa, thể thao, du lịch của tỉnh, những thời điểm có đông lượng khách tham quan; chú trọng việc thu gom rác, vệ sinh theo giờ nhằm đảm bảo vệ sinh môi trường tại các điểm di tích.

Năm 2017, Sở đã tham mưu cho UBND tỉnh ban hành văn bản số 1142/UBND-KGVX ngày 26/4/2017 về việc phối hợp, quản lý và phát huy giá trị các di tích trên địa bàn tỉnh; trong đó, giao nhiệm vụ cho các cấp, các ngành cũng như định hướng trong công tác phối hợp quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị của di tích. Các đơn vị của Ngành đã tổ chức ký kết chương trình phối hợp với UBND các xã, phường, các cơ quan, đơn vị, trường học phát dọn, vệ sinh, trồng hoa, cây xanh tại các điểm di tích đã được tôn tạo. Đồng thời, chỉ đạo Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ ban hành văn bản (số 52/BTCT-HCTH ngày 18/6/2015) về việc vệ sinh môi trường khu vực Trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ gửi các đơn vị liên quan; đề nghị di chuyển vị trí tập kết rác ra khỏi khu vực di tích. Đến nay cảnh quan, môi trường tại một số điểm di tích như: Đồi A1, đồi D, đồi E... đã có những thay đổi đáng kể; khu vực vườn hoa, cây cảnh, thảm hoa được quy hoạch trồng, chăm sóc thường xuyên, tạo cảnh quan hấp dẫn cho di tích khi khách đến tham quan.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác vệ sinh, môi trường tại một số điểm di tích vẫn còn tình trạng vứt rác, tập kết rác, đặt thùng rác không đúng nơi quy định, gây ô nhiễm môi trường và mất mỹ quan, trong đó nổi cộm nhất là tại di tích Trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ. Nguyên nhân khách quan do di tích chưa được quy hoạch, tôn tạo hoàn chỉnh; vị trí di tích nằm xen lẫn với khu dân cư, có một số nhánh đường xuyên qua khu vực di tích, nhân dân thường xuyên đi lại, đổ rác trên tuyến đường trong khu vực di tích. Công ty Cổ phần Môi trường

đô thị và xây dựng tỉnh Điện Biên vẫn để các thùng rác trên trục đường trong di tích gây ô nhiễm môi trường và mất mỹ quan. Bên cạnh đó, ý thức bảo vệ môi trường của một bộ phận du khách và người dân chưa cao, người dân vẫn vứt rác bừa bãi, lực lượng bảo vệ tại di tích còn mỏng chưa đáp ứng được yêu cầu.

*** Giải pháp thực hiện bảo vệ môi trường các điểm di tích thời gian tới**

- Sở tiếp tục chỉ đạo các phòng, đơn vị tăng cường thực hiện công tác quản lý Nhà nước về bảo vệ môi trường đối với các khu, điểm tham quan di tích theo đúng quy định hiện hành của pháp luật; xây dựng kế hoạch để tổ chức các lớp tập huấn nhằm nâng cao nhận thức bảo vệ môi trường cho các cá nhân, tổ chức kinh doanh dịch vụ du lịch cũng như vai trò và trách nhiệm của các ngành các cấp và cộng đồng đối với công tác bảo vệ môi trường, bảo đảm an ninh tại các điểm di tích; thường xuyên thanh, kiểm tra công tác bảo vệ môi trường tại các khu, điểm di tích, các cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch.

- Phối hợp chặt chẽ với chính quyền địa phương nơi có di tích tuyên truyền, giáo dục, vận động nhân dân và các hộ kinh doanh dịch vụ trong khu vực di tích thực hiện các quy định về bảo vệ môi trường, giữ gìn các di tích.

- Tăng cường công tác kiểm tra nhằm phát hiện và xử lý kịp thời các hành vi vi phạm, gây ảnh hưởng đến di tích. Tham mưu cho UBND tỉnh có giải pháp cải thiện giao thông trong khu vực di tích; triển khai dự án: Bảo tồn, tôn tạo di tích Cảnh quan chiến trường tại trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên phủ.

II. Câu hỏi của đại biểu Lò Thị Bích

Câu 1. Việc cấm mốc bảo vệ di tích trên địa bàn tỉnh đạt kết quả thấp, hiện chỉ có 02/21 di tích xác định được khu vực bảo vệ được cấm mốc giới bảo vệ; trong 02 di tích được cấm mốc bảo vệ có di tích lịch sử Chiến trường Điện Biên Phủ chỉ có 28/45 di tích thành phần được cấm mốc trên thực địa. Việc này là một trong những nguyên nhân dẫn đến việc đất các di tích bị lấn chiếm và trên thực tế đã có những điểm di tích bị lấn chiếm. Đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch cho biết nguyên nhân và biện pháp khắc phục trong thời gian tới?

Trả lời:

*** Nguyên nhân dẫn đến việc đất các di tích bị lấn chiếm**

Di tích Chiến trường Điện Biên Phủ phân bố trên phạm vi rất rộng, nằm dàn trải trên nhiều địa bàn, phần lớn các di tích được khoanh vùng theo hệ bản đồ cũ, trong khi muốn cấm mốc cần phải có tọa độ cụ thể, được định vị bằng hệ thống định vị toàn cầu GPS, việc làm này cần có thời gian và kinh phí để Sở và các địa phương triển khai thực hiện.

Mặt khác, UBND các huyện, thị xã, thành phố chưa chủ động xây dựng kế hoạch đầu tư các dự án, đề án liên quan đến công tác trùng tu, tôn tạo, phát huy giá trị các di tích đã được xếp hạng thuộc địa bàn địa phương quản lý; cụ thể như: Chưa quan tâm bố trí kinh phí để sửa chữa, chưa cấm mốc bảo vệ và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho di tích. Tại các điểm di tích, dân cư vẫn đang sinh sống trong khu vực bảo vệ của di tích nhưng chưa có kinh phí để đền bù, giải tỏa. Mặt khác, một số điểm di tích đã được cấm mốc nhưng số lượng mốc giới cấm rất mỏng, khoảng cách các mốc rất xa nhau, lại không được định vị vệ

tình nên đã xảy ra tình trạng người dân di chuyển mốc giới hoặc việc xác định mốc giới giữa đất di tích giáp với đất ở của người dân còn gặp nhiều khó khăn. Đây là nguyên nhân khiến nhiều điểm di tích tiếp tục bị người dân lấn chiếm, san ủi, có những hành động tiêu cực, ảnh hưởng xấu đến di tích và gây rất nhiều khó khăn trong công tác quản lý, bảo vệ di tích.

*** Biện pháp khắc phục**

Năm 2017, Sở Văn hóa, Thể Thao và Du lịch đã ban hành Tờ trình (số 2556 /TTr-SVHTTDL ngày 29/12/ 2017) trình UBND tỉnh xin chủ trương, bố trí nguồn kinh phí cắm mốc bảo vệ và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất các điểm di tích thành phần thuộc Di tích lịch sử chiến trường Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên. Tham mưu cho UBND tỉnh Điện Biên ban hành văn bản trình Thủ tướng Chính phủ về Đề án bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di tích cấp quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ đến năm 2030. Đề án nếu được phê duyệt sẽ là giải pháp tổng thể, lâu dài nhằm đảm bảo khắc phục được những tồn tại, hạn chế trong công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích; góp phần phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

Trong thời gian tới Sở tiếp tục tham mưu, triển khai thực hiện các chương trình, kế hoạch, đề án, dự án liên quan đến công tác kiểm kê, lập hồ sơ khoa học, khoanh vùng, cắm mốc, cũng như bảo tồn, trùng tu, tôn tạo, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị các di tích, danh lam thắng cảnh đã được xếp hạng gắn với phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Phối hợp UBND các huyện, thị xã, thành phố xây dựng các kế hoạch, dự án trình UBND, HĐND tỉnh phê duyệt và đưa vào kế hoạch đầu tư công, trung hạn đối với các di tích đã được xếp hạng nhằm phát huy tối đa hiệu quả các di tích.

Câu 2. Công tác thẩm định đối với việc sửa chữa, tôn tạo các di tích của ngành thời gian qua như thế nào? Biện pháp khắc phục những hạn chế và nâng cao chất lượng công tác thẩm định dự án tu bổ, phục hồi di tích?

Trả lời:

*** Công tác thẩm định đối với việc sửa chữa, tôn tạo các di tích**

Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tham mưu nhiều văn bản chỉ đạo, hướng dẫn về công tác bảo vệ và phát huy giá trị các di tích lịch sử, văn hóa, danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh, đặc biệt Sở đã tham mưu trình UBND tỉnh ban hành Quyết định số 23/2016/QĐ-UBND, ngày 04/10/2016 về việc phê duyệt Quy định quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh. Trên cơ sở đó Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã triển khai thực hiện các nội dung: Ban hành văn bản số 523/HD-SVHTTDL ngày 23/3/2018 về việc hướng dẫn trình tự, thủ tục thực hiện dự án bảo quản, tu bổ, phục hồi, tu sửa cấp thiết di tích trên địa bàn tỉnh Điện Biên; Tổ chức lớp tập huấn quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích lịch sử, văn hoá trên địa bàn tỉnh Điện Biên (tháng 6/2018); Ban hành Kế hoạch và tổ chức kiểm tra việc chấp hành các quy định của pháp luật trong công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích trên địa bàn tỉnh Điện Biên.

*** Biện pháp trong thời gian tới**

- Tham mưu để UBND tỉnh tiếp tục chỉ đạo các cấp, các ngành, các chủ đầu tư dự án tăng cường ý thức, trách nhiệm trong quá trình lập, thẩm định, trình duyệt dự án phải tuân thủ quy định của Luật Di sản văn hóa và các văn bản hướng dẫn liên quan đến hoạt động bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích cũng như các quy định hiện hành khác của pháp luật và hằng năm phân bổ nguồn vốn thực hiện tu bổ, tôn tạo, chống xuống cấp đối với các di tích trên địa bàn tỉnh.

- Hướng dẫn Chủ đầu tư có trách nhiệm lựa chọn nhà thầu, đơn vị tư vấn có đủ điều kiện, năng lực thiết kế và thi công dự án trùng tu, tôn tạo phát huy giá trị di tích theo qui định của Pháp luật.

- Tiếp tục triển khai công tác tuyên truyền, phổ biến Luật Di sản Văn hóa, các văn bản hướng dẫn, quy định của Trung ương, của tỉnh về công tác quản lý, bảo vệ, tôn tạo và phát huy giá trị di tích.

- Tổ chức tập huấn công tác quản lý di tích, bảo quản, tu bổ và phục hồi di tích cho cán bộ cấp huyện, cấp xã có liên quan và công chức, viên chức tại một số Sở, ngành, đơn vị có liên quan đến quá trình lập, thẩm định, trình duyệt dự án trùng tu, tôn tạo phát huy giá trị di tích.

- Tăng cường công tác quản lý, kiểm tra hoạt động bảo quản, tu bổ và phục hồi di tích, gắn trách nhiệm của các cấp, chính quyền cơ sở, các đoàn thể ở cấp huyện, xã trong việc bảo vệ, phát huy giá trị di tích để kịp thời phát hiện, đề nghị điều chỉnh các sai sót có thể xảy ra trong quá trình triển khai các dự án nhằm bảo vệ các yếu tố gốc cấu thành di tích trong quá trình bảo quản, tu bổ di tích. Đẩy mạnh công tác xã hội hoá trong hoạt động bảo vệ di tích, bảo tồn di sản văn hoá, vận động các tổ chức, cá nhân, cộng đồng tham gia bảo vệ di sản văn hóa, chăm sóc và bảo vệ các di tích lịch sử văn hóa trên địa bàn.

III. Câu hỏi của đại biểu Tráng A Tủa

Câu 1. Trong thời gian qua công tác quản lý, bảo vệ một số điểm di tích, lịch sử, danh lam thắng cảnh trên đại bàn tỉnh Điện Biên chưa được quan tâm đúng mức, tình trạng lấn chiếm, xâm phạm đất di tích và vi phạm trong đầu tư, tôn tạo di tích, danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh tiếp tục xảy ra, cụ thể như: (1) Một số vụ xâm lấn hành lang bảo vệ một số điểm di tích thành phần thuộc quần thể di tích chiến trường Điện Biên Phủ tại xã Mường Phăng, xã Nà Nhạn, huyện Điện Biên, phá vỡ cảnh quan thiên nhiên khu di tích. (2) Sai phạm trong đầu tư, tôn tạo di tích hang động Khó Chua La, xã Xá Nhè, huyện Tủa Chùa...các vụ việc trên xảy ra đã phá vỡ cảnh quan và làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến công tác bảo tồn một số điểm di tích này. Đề nghị cho biết, ngành đã có giải pháp gì hoặc tham mưu giải pháp để chấn chỉnh, xử lý dứt điểm tình trạng trên? Đồng thời ngành có giải pháp gì để nâng cao hiệu quả công tác quản lý, bảo vệ đảm bảo an toàn cho quần thể di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh?

Trả lời:

1. Đối với một số sai phạm trong việc xâm lấn đất di tích được đại biểu quan tâm, Sở đã tích cực phối hợp với UBND các cấp để chủ động xử lý, cụ thể:

- Tại Di tích tượng đài kéo pháo bằng tay của bộ đội ta trong chiến dịch Điện Biên xã Nà Nhạn, Sở đã phối hợp với UBND huyện Điện Biên, UBND xã

Nà Nhận kiểm tra trực tiếp các công trình xây dựng gần di tích và thống nhất di chuyển ra vị trí khác vì đã vi phạm Luật Di sản Văn hóa và quy hoạch đất của xã. Hiện nay UBND huyện Điện Biên đã bố trí được quỹ đất và tổ chức di dời 02 hộ dân ra khỏi khu vực ảnh hưởng đến cảnh quan môi trường của di tích.

- Đối với việc xâm lấn đất thuộc điểm di tích Sở Chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ tại Mường Phăng của 01 hộ gia đình: Trước đây, khi thực hiện nội dung đầu tư tôn tạo di tích chiến trường Điện Biên Phủ (thuộc Dự án Bảo tồn, tôn tạo di tích Điện Biên Phủ) do kinh phí hạn chế nên dự án triển khai đến đâu sẽ thực hiện việc đền bù giải phóng mặt bằng đến đó. Hiện nay còn rất nhiều công trình, hoa màu của nhân dân vẫn nằm trong đất di tích; theo quy định việc xây dựng các công trình trên đất di tích phải được sự đồng ý của cơ quan có thẩm quyền; do vậy, khi phát hiện việc cải tạo và xây dựng một số công trình tại đây, Sở đã phối hợp với các phòng chuyên môn thuộc UBND huyện Điện Biên, UBND xã Mường Phăng kiểm tra trực tiếp các công trình xây dựng gần di tích Sở Chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ và đã yêu cầu chủ gia đình tháo dỡ 02 lán nằm trong khu vực bảo vệ II, giữ nguyên hiện trạng không được phép cải tạo, xây dựng thêm công trình khi chưa có sự đồng ý của cơ quan có thẩm quyền. Gia đình đã nhất trí và cam kết giữ nguyên hiện trạng.

- Đối với trường hợp 06 hộ gia đình đã tự ý thuê máy xúc, múc đất, lán vào ta luy chân đồi di tích Độc Lập, xã Thanh Nưa, huyện Điện Biên, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã phối hợp với các phòng chuyên môn của huyện Điện Biên, UBND xã Thanh Nưa tổ chức kiểm tra thực địa, lập biên bản về các hoạt động san ủi đất liên quan đến di tích lịch sử đồi Độc Lập và sẽ tham mưu cho UBND tỉnh thành lập đoàn thanh tra chuyên ngành để tiến hành kiểm tra, trên cơ sở kết quả kiểm tra sẽ tham mưu cho UBND tỉnh xem xét, xử lý.

(2) Sai phạm trong đầu tư, tôn tạo di tích hang động Khó Chua La, xã Xá Nhè, huyện Tủa Chùa:

Trả lời: Vấn đề Đại biểu quan tâm, đồng thời cũng là ý kiến của Đại biểu Đỗ Thị Luyến yêu cầu Giám đốc Sở VH-TT-DL làm rõ và đã được giải trình theo nội dung trả lời ý 2, câu hỏi 1 mục I nêu trên.

*** Các giải pháp trong thời gian tới để nâng cao hiệu quả công tác quản lý, bảo vệ đảm bảo an toàn cho quần thể di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh trên địa bàn tỉnh**

- Tăng cường phối hợp với các Bộ, ngành Trung ương để tìm nguồn vốn đầu tư tôn tạo di tích; nghiên cứu, xây dựng cơ chế khuyến khích các doanh nghiệp và các cá nhân liên kết đầu tư cơ sở hạ tầng phụ trợ, tại một số điểm di tích quan trọng đáp ứng các điều kiện phục vụ nhu cầu khách tham quan du lịch.

- Tăng cường phối hợp chặt chẽ, toàn diện giữa các cấp, các ngành, từ cấp tỉnh đến cấp huyện trong quá trình triển khai, quản lý, bảo vệ, kiểm kê, lập hồ sơ khoa học, trùng tu, tôn tạo, khai thác, phát huy giá trị di tích. Thường xuyên mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức nhằm nâng cao năng lực chuyên môn cho cán bộ làm công tác văn hóa cơ sở, xử lý nghiêm các hành vi xây dựng trái

phép, lấn chiếm, chiếm đoạt đất đai thuộc di tích, trộm cắp, đào bới di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia liên quan tới di tích.

Để thực hiện được các giải pháp đã nêu, Sở VHDL kiến nghị:

- Đối với các di tích do UBND cấp huyện trực tiếp quản lý, Sở kiến nghị: UBND các huyện, thị xã, thành phố chủ động xây dựng kế hoạch, dự án, đề án bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di tích thuộc địa phương quản lý, ưu tiên bố trí nguồn vốn từ ngân sách địa phương để thực hiện. Trước mắt cần ưu tiên thực hiện việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho di tích; thực hiện việc khoanh vùng cấm mốc để bảo vệ di tích.

- Đối với di tích quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ do ngành trực tiếp quản lý: Đề nghị UBND tỉnh phê duyệt chủ trương, bố trí nguồn kinh phí cấm mốc phục vụ công tác bảo vệ và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.

Câu 2. Điện Biên là một trong những địa phương có tiềm năng rất lớn để phát triển du lịch, nhất là du lịch lịch sử, văn hóa, sinh thái. Nổi bật là quần thể di tích chiến trường Điện Biên Phủ và các hang động, di tích, danh lam thắng cảnh, hệ thống các giá trị văn hóa phi vật thể đặc trưng của các dân tộc. Tuy nhiên tiềm năng chưa khai thác, phát huy thế mạnh, hiệu quả tương xứng (lượng khách nội địa và quốc tế đến Điện Biên chưa nhiều); việc phát triển còn manh mún, cầm chừng, thiếu định hướng chiến lược, chưa có điểm nhấn, thiếu tính liên kết. Đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch giải pháp nào trong thời gian tới để khai thác, phát huy tối đa tiềm năng, lợi thế phát triển ngành du lịch, thu hút đông đảo du khách đến Điện Biên để ngành du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn của tỉnh, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương ?

Trả lời:

Điện Biên có nhiều tiềm năng, lợi thế trong phát triển du lịch, tuy nhiên du lịch Điện Biên còn nhiều hạn chế: Sản phẩm du lịch còn nghèo. Công tác rà soát, lập quy hoạch các khu, điểm du lịch triển khai chậm so với yêu cầu do thiếu nguồn lực để thực hiện (Theo Quyết định của UBND tỉnh, phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch Điện Biên có 21 Dự án được xem xét ưu tiên thu hút đầu tư, nhưng đến nay mới có 02 dự án được quy hoạch gồm: Khu Du lịch sinh thái hang động Pa Thơm và Khu du lịch sinh thái Pha Đin. Còn lại, các quy hoạch quan trọng hiện chưa bố trí được nguồn lực để quy hoạch; trong đó có quy hoạch chung, quy hoạch phân khu chức năng khu du lịch quốc gia Điện Biên Phủ - Pá Khoang đã được Thủ tướng phê duyệt quy hoạch tổng thể, làm cơ sở để kêu gọi thu hút đầu tư). Công tác quảng bá du lịch thiếu tính chuyên nghiệp và chưa đồng bộ; công tác thống kê và điều tra cơ bản về du lịch chưa đầy đủ. Thiếu cơ chế và giải pháp đột phá để khuyến khích đầu tư phát triển du lịch. Cơ sở hạ tầng phục vụ cho du lịch nhìn chung còn yếu, khả năng thu hút các nguồn lực gặp nhiều khó khăn. Hoạt động du lịch còn nhỏ lẻ, không có sự đầu tư lớn, thiếu tính liên kết.

Để giải quyết những khó khăn, tồn tại trên Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã tham mưu cho UBND tỉnh ban hành Chương trình phát triển du lịch tỉnh

Điện Biên đến năm 2020, tầm nhìn đến năm 2030, trong đó đã đề ra nhiệm vụ và giải pháp sau:

- Triển khai thực hiện xây dựng các quy hoạch nhằm kêu gọi thu hút đầu tư giành không gian và cơ chế nhằm thu hút các nhà đầu tư lớn có tiềm lực tạo bước đột phá trong phát triển sản phẩm du lịch.

- Đề nghị trình cấp có thẩm quyền ban hành cơ chế, chính sách ưu đãi thu hút đầu tư phát triển du lịch, trong đó tập trung thu hút đầu tư xây dựng Khu du lịch quốc gia Điện Biên Phủ - Pá Khoang. Phát huy vai trò của Ban Chỉ đạo phát triển du lịch tỉnh trong chỉ đạo và triển khai các nhiệm vụ phát triển du lịch tạo môi trường và điều kiện thuận lợi để phát triển du lịch và dịch vụ du lịch.

- Trình Thủ tướng phê duyệt Đề án bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ, đến năm 2030. Huy động và lồng ghép các nguồn lực đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật, thực hiện trùng tu, tôn tạo, phát huy giá trị di tích lịch sử Điện Biên Phủ.

- Tiếp tục đa dạng hóa và nâng cao chất lượng các sản phẩm du lịch trên 4 nền tảng là lịch sử, văn hóa, sinh thái và tâm linh. Phát triển các sản phẩm có chất lượng, đa dạng mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc, cạnh tranh được với các tỉnh trong khu vực. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá hình ảnh của Điện Biên đến với du khách trong và ngoài nước. Tăng cường hợp tác, liên kết phát triển du lịch trong và ngoài nước; trong đó tập trung hợp tác với 8 tỉnh Tây Bắc mở rộng; các thành phố lớn như: Hà Nội, Hải Phòng, Quảng Ninh, Đà Nẵng, Quảng Nam, Thừa Thiên - Huế, thành phố Hồ Chí Minh, Lâm Đồng, Cần Thơ, Kiên Giang và với các tỉnh Bắc Lào, Bắc Thái Lan, tỉnh Vân Nam Trung Quốc. Đồng thời, thành lập Hiệp hội du lịch để hướng dẫn, liên kết các doanh nghiệp tạo tiếng nói chung trong việc nâng cao chất lượng dịch vụ, hỗ trợ nhau cùng phát triển.

IV. Câu hỏi của đại biểu Vừ Thị Liên

Câu hỏi: Di tích thành Vàng Lồng - xã Tả Phình - huyện Tủa Chùa đã được UBND tỉnh Quyết định xếp hạng năm 2014. Thành Vàng Lồng được đánh giá là công trình kiến trúc nghệ thuật cổ với quy mô, cấu trúc được xếp vào loại độc đáo nhất trong lịch sử xây dựng thành lũy của người Mông ở Điện Biên, tuy nhiên đến nay chưa được trùng tu, tôn tạo, cắm mốc bảo vệ “trong khu di tích thành hiện có 02 hộ dân đang sinh sống; 07 ngôi mộ; tuyến đường từ trung tâm huyện đi các xã phía bắc xuyên qua thành và xung quanh là nương rẫy của người dân...” nên di tích ngày càng xuống cấp và bị lấn chiếm. Đề nghị ông Giám đốc cho biết có giải pháp gì trong thời gian tới để di tích Thành Vàng Lồng được phát huy giá trị của di tích, góp phần vào phát triển du lịch của địa phương?

Trả lời:

Tỉnh Điện Biên có 21 di tích được công nhận xếp hạng, trong đó: 01 di tích lịch sử cấp Quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ do Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ (Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch trực tiếp quản lý); 12 di tích xếp hạng cấp Quốc gia; 08 di tích xếp hạng cấp tỉnh theo

phân cấp do UBND các huyện, thị xã, thành phố quản lý và đã giao cho UBND các xã, phường nơi có di tích được xếp hạng trực tiếp bảo vệ, quản lý.

Hiện nay, những di tích trên địa bàn tỉnh đều trong tình trạng bị xuống cấp nghiêm trọng. Trong đó có di tích thành Thành Vàng Lồng Xã Tả Phình - huyện Tủa Chùa là di tích kiến trúc nghệ thuật được xếp hạng cấp tỉnh. Để gìn giữ, phát huy giá trị của di tích, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đề nghị giao UBND huyện Tủa Chùa cần có báo cáo UBND tỉnh xin chủ trương và đầu tư kinh phí thực hiện công tác trùng tu, tôn tạo; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ phối hợp, hướng dẫn và thẩm định đúng quy trình, qui định của Luật Di sản Văn hóa. Trước mắt cần thực hiện khoanh vùng cấm mốc khu vực bảo vệ nhằm ngăn chặn việc xâm hại, đề nghị cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho di tích, ngăn chặn việc lấy đá của di tích, nắn đường giao thông xuyên qua Thành; sớm có phương án di chuyển 2 hộ gia đình, 7 ngôi mộ ra ngoài khu vực bảo vệ của di tích.

V. Câu hỏi của đại biểu Nguyễn Văn Hưng

Câu 1. Khu vực diện tích đất doanh nghiệp tư nhân Hưng Phú đang thuê hoặc mượn (khu di tích hầm Đờ Cát) khu vực bảo vệ I hay khu vực bảo vệ II theo Điều 32 Luật Di sản năm 2013?

Trả lời: Khu vực diện tích đất doanh nghiệp tư nhân Hưng Phú hiện đang sử dụng đặt cây cảnh nằm trong khu vực I của di tích Trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ.

Câu 2. Theo quy định đối với khu vực I khi xây dựng (kể cả khu vực phụ trợ, hay nhà vệ sinh...) phải được thủ tướng chính phủ; đối với khu vực II phải được sự đồng ý của Bộ Trưởng Bộ Văn hóa thể thao và Du lịch. Vậy doanh nghiệp tư nhân Hưng Phú làm nhà để mở quán ăn, quán bia đã có văn bản cho phép của cơ quan có thẩm quyền chưa?

Trả lời:

Trước tiên phải khẳng định doanh nghiệp tư nhân Hưng Phú làm nhà để mở quán bán bia cũng như việc trồng cây cảnh thuộc vùng bảo vệ I của di tích Trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ (Hầm Đờ Cát) là trái với quy định, chưa có văn bản cho phép của cơ quan có thẩm quyền.

Điểm di tích Hầm Đờ Cát có vị trí nằm giữa đường quốc lộ và giáp khu dân cư sinh sống; toàn bộ di tích có 3 trục đường dân sinh đi qua, chia cắt làm nhiều phần, nơi người dân và các phương tiện giao thông thường xuyên đi lại, nên nếu để đất trống rất dễ trở thành bãi tập kết phế thải, nơi đổ rác, chôn thả gia súc, địa điểm nóng về mất trật tự, an ninh..., gây ảnh hưởng lớn đến khu vực bảo vệ di tích.

Cùng với việc hiện nay do chưa có kinh phí để thực hiện bảo tồn, tôn tạo tổng thể di tích; mặt khác, do mặt bằng rộng, lực lượng làm công tác bảo vệ mỏng (chỉ có 05 người phải quản lý bảo vệ 15 điểm di tích lẻ, nằm phân tán: Khu trung tâm Mường Thanh, Hầm Pi rô-t, Cứ điểm 310, 311A, 311 B, 105, 106, 206, bia Mường Pồn, đồi Bản Kéo, đồi Độc Lập, trận địa pháo Bản Mển, trận địa pháo Bản Tâu; khu Tưởng niệm Pháp) dẫn đến gặp nhiều khó khăn trong việc bảo vệ cũng như đảm bảo an ninh trật tự, cảnh quan khu vực di tích.

Trước mắt, để đảm bảo phục vụ khách tham quan, giữ gìn bảo vệ đất di tích, Sở VH-TTDL chấp thuận đề Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ cho Doanh nghiệp Phú Hưng nhờ địa điểm, cam kết để đặt, ươm cây cảnh tạo cảnh quan quanh khu vực di tích, đảm bảo giữ gìn vệ sinh sạch sẽ, phối hợp trong công tác bảo vệ, an ninh trật tự tại khu di tích.

Các công trình nhà, lán do Doanh nghiệp Phú Hưng xây dựng để ươm và trông coi cây cảnh đều là nhà tạm, không xây dựng kiên cố, không làm ảnh hưởng đến yếu tố gốc của di tích. Tuy nhiên, về phía doanh nghiệp, hiện đang sử dụng sai mục đích đã cam kết; các lán tạm để ươm cây giống được sử dụng kinh doanh bán đồ ăn, giải khát, việc sắp đặt các cây xanh chưa đảm bảo mỹ quan. Về phía sở còn thiếu cương quyết, chưa sát sao trong chỉ đạo đơn vị quản lý việc sử dụng đất của Doanh nghiệp.

Câu 3. Giải pháp của Giám đốc Sở trong thời gian tới đối với các vấn đề nêu trên?

Trả lời: Để tăng cường công tác bảo vệ theo Luật di sản, giữ gìn cảnh quan môi trường, vệ sinh, đảm bảo an ninh trật tự và an toàn giao thông trong khu vực di tích, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa ra những nội dung giải pháp sau:

- Về giải pháp trước mắt: Chỉ đạo Bảo tàng Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ và đơn vị chuyên môn của Sở kiên quyết xử lý việc dựng nhà tạm sai mục đích cam kết của Doanh nghiệp, chấm dứt việc bán hàng ăn và giải khát tại khu vực di tích, di dời toàn bộ cây cảnh trả lại mặt bằng cho di tích.

- Về giải pháp lâu dài: Trên cơ sở chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh, Sở tiếp tục hoàn thiện việc Xây dựng Đề án Bảo tồn và phát huy giá trị di tích lịch sử Quốc gia đặc biệt Chiến trường Điện Biên Phủ gắn với phát triển du lịch tỉnh Điện Biên đến năm 2025, định hướng đến năm 2030; trong đó, đề nghị ưu tiên đưa vào Kế hoạch đầu tư công, trung hạn đối với dự án Bảo tồn tổng thể di tích Trung tâm tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ, nhằm phát huy tối đa giá trị của di tích này.

* *Kiến nghị:* Để tiếp tục có hướng bảo tồn và phục dựng tái hiện lại khu di tích này sát với lịch sử, đề nghị HĐND, UBND có biện pháp khắc phục tình trạng các tuyến đường chia cắt khu di tích. Xem xét quy hoạch lại đường giao thông đi vào các khu dân cư hiện đang chia cắt di tích gây khó khăn rất lớn cho công tác bảo tồn và quản lý bảo vệ di tích hiện nay.

Trên đây là báo cáo giải trình tại phiên họp thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch báo cáo HĐND và UBND tỉnh. / *Uad*

Nơi nhận:

- Thường trực Tỉnh ủy;
- Thường trực HĐND tỉnh;
- UBND tỉnh;
- Đ/c Lê Văn Quý-PCTUBND tỉnh;
- Văn phòng HĐND tỉnh;
- Các đ/c Lãnh đạo Sở;
- Các phòng, đơn vị thuộc Sở;
- Lưu: VT, DSVH. *jj*

GIÁM ĐỐC

Phạm Việt Dũng